

Länsstyrelserna

Renare avlopp ger friskare hav

*Välkommen till ett seminarium om
Små Avlopp och
VA i samlad bebyggelse*

*Program för
Stockholm, 14 oktober 2009*

Piperska Muren kl 9-17

Karta finns [här](#). Sista datum för [anmälan](#) 2 okt.

*Syftet med seminariet är att sprida resultat, erfarenheter och goda exempel
från projekt genomförda med Havsmiljöanslaget*

*Fundera över besvärliga avloppsfrågor du vill ha svar på! Skicka in din fråga
i samband med anmälan. Vi ska göra vårt bästa för att komma med förslag till
lösningar!*

Seminariet vänder sig i första hand till kommunpolitiker samt tjänstemän vid kommuner och länsstyrelser som är engagerade i kommunal planering, VA-frågor, miljö och hälsa.

Pris

Offentliga sektorn: 600 kr (exkl moms), kaffe och lunch ingår.

Privata sektorn: 1800 kr (exkl moms), kaffe och lunch ingår.

**Priset kan hållas lågt tack vare medel från Havsmiljöanslaget.
Avgiften faktureras i efterhand.**

**Miljösamverkan
Sverige**

Presentation av föreläsarna

Mats Johansson
VERNA/Avlopps-
guiden

Mats Johansson är konsult inriktad på småskaligt VA och VA-planering. Mats har bland annat deltagit i utvecklingen av projekten Bra små Avlopp, Avloppsguiden och Kunskapscentrum för små avlopp samt initierat utvecklingsarbete på nationell, regional och lokal nivå.

Ola Palm, JTI

Ola Palm, JTI, är ansvarig för den provning av minireningsverk enligt standarden som nu kan genomföras i Sverige. Ola är också biträdande projektledare för Kunskapscentrum Små Avlopp.

Maria Hübinette
Länsstyrelsen
Västra Götaland

Maria Hübinette är bevarandebiolog och miljövetare med en brokig bakgrund inom bl.a. petrokemisk industri, avfallsindustri, kommunal VA-verksamhet och som miljöinspektör. Nu är Maria projektledare på Vattenvårdsenheten på Länsstyrelsen i Västra Götalands län där hon i första hand jobbar med frågor som rör enskilda avlopp respektive övergödningen i havet.

Jonas Christensen
Ekologen Miljöjuridik
AB

Jonas Christensen driver Ekologen Miljöjuridik AB, där han bl.a. specialiserat sig på den juridik som förekommer på kommunala miljökontor. Han ägnar sig mycket åt vatten- och avloppslagstiftning. Jonas döljer sig också bakom "Fråga Juristen" på avloppsguiden.se

Tomas Waara
Länsstyrelsen
Uppsala Län

Tomas Waara är miljöhandläggare vid Länsstyrelsen i Uppsala. Han samordnar länsstyrelsens tillsynsvägledning, arbetar med provningar av avloppsreningsverk, verkstadsindustri och jordbruk. Tomas arbetar också med tillsyn enligt Lagen om Allmänna Vattentjänster (LAV).

Erik Kärrman
CIT Urban Water
Management AB

Erik Kärrman, vd för CIT Urban Water Management AB, arbetar med både stor- och småskalig VA. Erik är även projektledare för Kunskapscentrum för små avlopp. Erik har intresserat sig för vad som är mest uthålligt för avlopp i omvandlingsområden; bygga ut centrala system, gemensamhetslösningar eller enskilda avlopp.

Ylva Andersson

Ylva Andersson frilansar som journalist och intresserar sig bland annat för avlopp, landbruk och demokratifrågor.

Svante Lundquist
Länsstyrelsen i
Stockholms län

Svante Lundquist är samordnare för havsmiljöanslaget vid Länsstyrelsen i Stockholms län. Svante har lång erfarenhet av miljöarbete bl.a. från miljödepartementet och 10 år som miljöchef i Solna.

Elisabet Höglund,
Naturvårdsverket

Elisabet Höglund är civilingenjör i botten. Elisabet har arbetat med tillsynsfrågor av olika slag på Naturvårdsverket sedan 2002. Nu lägger hon den största delen av sin tid på Naturvårdsverkets tillsynskampanj om enskilda avlopp.

Helena Segervall
Vattenmyndigheten
Norra Östersjön

Helena Segervall arbetar med åtgärdsprogrammet och samverkansfrågor vid Vattenmyndigheten Norra Östersjön. Tidigare fanns Helena på Länsstyrelsen i Västmanlands län där hon sysslade med tillståndsprövning och tillsyn av bl. a. kommunala avloppsreningsverk.

Miljösamverkan
Stockholms Län

Miljösamverkan
Sverige

Program för dagen

kl 9.00	Förmiddagskaffe	
kl 9.30	Välkommen!	
	Tema Teknik	Kunskapsläget vad gäller traditionell teknik Ola Palm och Mats Johansson
		Kunskapsläget vad gäller ny teknik – fokus minireningsverk Ola Palm och Maria Hübinette
		Miljösamverkan Stockholms Län presenterar rapporten: Minireningsverk – handläggningsrutiner, bedömningsunderlag m.m.
	Tema Juridik	Klara Besked och Planera vatten och avlopp Jonas Christensen
		Riktlinjer för arbete med tillsyn enligt LAV (Lagen om Allmänna Vattentjänster) Tomas Waara
kl 12.00	Lunch	
kl 13.00	Tema Verktyg för VA- planering	Verktyg för VA-planering – VeVa med flera Erik Kärrman
		Manual för kommunala VA-planer Mats Johansson
	Tema Kretslopp	Erfarenheter från arbetet med urinseparering i Tanum, Ylva Andersson
		Kretslopp för Små avlopp i Södertälje kommun presenteras av en representant från projektet
		LOVA-bidraget Svante Lundquist
kl 14.45	Eftermiddagskaffe	
kl 15.10	Tema Kompetenshöjning och Branschutzveckling	Kunskapscentrum Små Avlopp Erik Kärrman och Ola Palm
		Små avlopp – ingen skitsak Presentation av Naturvårdsverkets tillsyns- kampanj 2010-2011 Elisabet Höglund
		Hur kopplar vi samman Vattenförvaltningen med Små Avlopp? Helena Segervall
	Slutdiskussion/frågestund	Föreläsare i panel. Utnyttja möjligheten att skicka in frågor i samband med anmälan.
kl 17.00	Avslut på dagen	Vi är tacksamma om du lämnar in din utvärdering.

Länsstyrelserna

Länsstyrelserna

Renare avlopp ger friskare hav

Åtgärder för att minska enskilda avlopps
påverkan på havsmiljön

Länk till [Renare avlopp ger friskare hav](#)

Seminariet arrangeras även i Göteborg, 13 okt och i Hässleholm, 20 okt. Det är ett samarrangemang med de regionala miljösamverkansorganisationerna.

Kontaktperson:
Carina Lif
Projektledare Miljösamverkan Sverige
carina.lif@lansstyrelsen.se
070-677 13 06

Hemsida www.miljosamverkansverige.se

**Miljösamverkan
Sverige**